

Viatge al Txernòbil valencià

El 14 de juliol, el govern progressista de la Diputació de València compleix el primer any de vida. Els quatre partits que en formen part han tractat d'esborrar una imatge corrupta i han començat a dissenyar-ne el desmuntatge, alhora que incrementaven la inversió econòmica als municipis i els donaven llibertat per escollir els projectes. Executiu i oposició en fan balanç.

Reportatge de Víctor Maceda

“**M**il, dos mil, tres mil, quatre mil, cinc mil, sis mil, set mil, vuit mil, nou mil, deu mil, onze mil, dotze mil... Dos milions de peles!”. La gravació d'Alfonso Rus i Marcos Benavent comptant bitllets a l'interior d'un cotxe, feta pública l'1 de maig de l'any passat, a les portes de la campanya electoral, va ser l'epitafi del PPCV. La veu

del president de la Diputació de València i del gerent d'Imelsa, l'empresa de capçalera de la corporació provincial, era tan eloqüent que semblava laminar qualsevol opció de continuar al poder. I, en efecte, el 24M la desfeta va ser antològica.

Dos dies després d'aquella jornada electoral, Benavent va acudir –transvestit– a declarar a la Ciutat de la Justícia de València. Ja no era el dandi elegant i

empolainat de temps enrere, sinó una mena de iogui *hipster* a la recerca de la redempció que saludava els periodistes congregats a la porta dels tribunals acotant el cap i pregant amb les dues mans. Allà, a la porta dels tribunals, va confessar que havia sigut un “ionqui dels diners” i va avisar tothom que calia estar alerta, perquè a partir d'aleshores eixiria “merda a punta pala”. La Diputació va esdevenir,

LA DIPUTACIÓ ÉS UN APARADOR POLÍTIC DE PRIMER ORDRE, I LA POSSIBILITAT QUE RODRÍGUEZ ASPIRE A RELLEVAR XIMO PUIG AL CAPDAVANT DELS SOCIALISTES VALENCIANS, HI ÉS

de sobte, una central radioactiva. La Txer-nòbil valenciana.

Els liquidadors escollits a les urnes provenien de llocs ben diversos: nou del PSPV-PSOE, sis de Compromís, una d'Esquerra Unida i un de València en Comú, la marca blanca de Podem. En total, 17 membres, un per sobre de la majoria absoluta. Al capdavant hi havia l'alcalde d'Ontinyent, Jorge Rodríguez, que acabava d'aconseguir un resultat espectacular a la capital de la Vall d'Albaida: el 62,7% dels vots, una autèntica fita en un municipi tan considerable, de prop de 40.000 habitants, en què els socialistes valencians, a l'urna autonòmica, aquell dia tan sols van poder arribar al 26% dels sufragis.

No es tractava només de sanejar la Diputació, doncs, sinó de desmuntar-la per fases. Les quatre formacions que van assumir-ne el control defensaven el buidatge de competències amb vista a una desaparició futura, una finalitat compartida pels dos diputats de Ciutadans però que, en canvi, els allunyava per complet dels 12 representants del PPCV, partidaris de conservar aquesta institució centenària.

Al Palau de la Batlia, ubicat a la mateixa plaça de Manises on hi ha el de la Generalitat, els funcionaris s'alçaven de seguida que arribava el president, alguns dels seus vice-presidents o el diputat de cada àrea. Els tractaven de vostè i els obrien les portes com si foren els majordoms i les donzelles d'un castell medieval. A molts d'ells encara els costava no seguir aquest protocol, però "la nova Diputació" –com la denominen els actuals rectors– és així. Més plebea que cortesana.

Jorge Rodríguez té tot just 37 anys i ocupa el despatx que del 2007 al 2015 va ocupar Rus. "A aquest, apunta-li 10.000 eures", afirmava l'antic president en presència de l'alcalde de torn. "Vols un camp de gespa artificial? Sí? Te'n farem un", li proposava després. "I si canvieu les bombetes i en poseu unes de tipus LED que subvencionem nosaltres?", continuava encara. Davant les penúries econò-

miques dels consistoris i la Generalitat, la Diputació era una caixa oberta.

"En arribar-hi, vam trobar-nos un romanent de tresoreria de 71 milions d'euros, i per comptes de donar-lo als bancs i amortitzar crèdits, vam invertir-los a tots els municipis, atenent a criteris poblacionals", explica Rodríguez, qui va posar en funcionament tota la maquinària de la corporació provincial en ple estiu. "Es tractava que cada ajuntament decidira la finalitat dels diners, i no com havia passat fins llavors, que totes les subvencions estaven teledirigides", afegeix. Ha estat, sens dubte, la mesura de més impacte d'aquest primer any. "La nostra retirada de les tropes d'Iraq", ironitza el president, qui encara recorda com hagueren de moure's de premsa perquè els ajuntaments adjudicaren més de mil obres abans d'acabar 2015.

"Entre aquesta injecció de diners extraordinària i la dels pressupostos, en el seu primer any, la nova Diputació ha injectat en la vena de l'economia provincial, a través dels municipis, 150 milions d'euros", s'enorgulleix Rodríguez, per a qui no ha estat un exercici fàcil. El matí del 26 de gener del 2016, mentre les forces de seguretat detenien Rus i la resta de la cúpula anterior i practicaven 33 escorcolls de cap a cap de la província, ell es trobava a l'hospital amb son pare, a qui acabaven de detectar un mal sever.

Quan mira cap enrere, observa la feina feta i la compara amb l'etapa precedent, Jorge Rodríguez se'n sent satisfet. Opina que la Diputació "ha deixat d'avergonyar els ciutadans" i que "només ha estat portadora de bones notícies". I destaca, és clar, les àrees de govern comandades pels socialistes, especialment les d'Igualtat, Noves Tecnologies i Carreteres, un departament, per cert, en què abans també imperaven els criteris arbitraris.

Imelsa ja no es diu així, sinó Divalterra, i una trentena de treballadors *zombis*, que cobraven però no desenvolupaven cap mena d'activitat, han estat donats de baixa. Per copsar la magnitud de les contractacions discrecionals que es

duien a terme, només una dada: de les 15 persones que hi havia a sou al gabinet de premsa i de protocol, únicament una disposava de plaça de funcionari. La resta eren designacions a dit, que ara han disminuït substancialment. "La mirada neta del governant és molt important", explica el president, que no ha evitat moments de certa tensió, com ara al febrer passat, quan va destituir José Ramón Tíller com a gerent d'Imelsa per situar-hi Víctor Sahuquillo, un home de la seua confiança. Tíller era la mà dreta de José Manuel Orego, l'antic portaveu socialista a la corporació provincial, que al començament va oficiar com a cap de gabinet de Rodríguez. Ara tampoc no hi és, perquè Rodríguez ha delegat aquesta responsabilitat en la persona del periodista Ricard Gallego, que l'acompanya tothora, tant a la Diputació com a Ontinyent, on també dirigeix l'àrea d'Alcaldia i la comunicació. L'eixida de Tíller i Orego va obrir una minicrisi en la relació de Rodríguez amb Puig.

Les suspicàcies no han deixat de succeir-se. La Diputació és un aparador polític de primer ordre, i la possibilitat que Rodríguez aspire a rellevar Ximo Puig al capdavant dels socialistes valencians hi és. José Luis Ábalos, encara president provincial del partit, obertament enfrontat a Puig i gran defensor de Pedro Sánchez, veuria amb bons ulls una jugada d'aquest tipus amb vista al 2019, quan hi ha previstes les pròximes eleccions. Alguns dinars semiclandestins que ha mantingut Oltra amb Rodríguez alimenten la teoria de la conspiració.

La segona pota del govern

"La relació és molt bona, però és que, a més, la vida és negociació", li agrada dir a Rodríguez quan se li demana pel binomi que forma amb la vice-presidenta de la Diputació, Maria Josep Amigó, de Compromís. Regidora de Bonrepòs i Mirambell, un municipi de l'Horta Nord del qual va ser alcaldessa del 2004 al 2007, Amigó és una militant veterana del Bloc Nacionalista Valencià, partidària de potenciar →

→ la comarcalització i d'afeblir la concepció provincial imperant.

“Aquesta és una institució caduca, obsoleta, però hem fet coses que han trencat el mapa provincial”, com ara alguns projectes amb mancomunitats que inclouen municipis de banda i banda de la província de València. “Les diputacions són prescindibles i hem de tendir a eliminar-les”, apunta decidida, i en aquest sentit, exhibeix com un èxit el pla de comarcalització que la Generalitat i la Diputació s’han proposat desenvolupar. Amb tot, hi ha matisos: mentre Rodríguez parla de ser un “complement de la Generalitat” i de “modernitzar la Diputació a través de la comarcalització”, Amigó hi veu un substitutiu, sense que això, tanmateix, haja d’implicar un eixamplament de l’administració. Per contra, mentre la Generalitat aposta per una marca turística conjunta, l’àrea de Turisme de la Diputació, en mans de Compromís, no sols manté la seua, sinó que la renova per tal de relançar-la: de la vella València Terra i Mar s’ha passat a l’actual València, València, València.

En general, Amigó parla d’un primer any que ha valgut la pena pel “canvi de criteri a l’hora d’adjudicar les subvencions”, que ara “arriben a tot arreu, independentment del color polític”. “Hem eliminat la gran majoria de convenis singulars, fins al punt que només hem mantingut els singulars de debò, com el de l’Any Pinazo”, en record del famós pintor.

“Jorge i jo compartim la lletra i la filosofia de l’Acord del Botànic”, explica la vice-presidenta, “i això es percep en la nostra acció de govern”. “Té un tarannà molt afable que facilita les coses”, comenta Amigó, que destaca també el paper de la diputada Rosa Pérez Garijo, d’Esquerra Unida, i sobretot, de Berto Jaramillo, el de València en Comú, de qui costa trobar algú que no en parle amb estima.

I les altres dues

Té 31 anys, una enginyeria de camins sense acabar i molta convicció en les seues

idees. Berto Jaramillo compatibilitza la tasca com a regidor a València amb la de diputat provincial. De família burgalesa, va quedar impactat de l’endarreriment de la Diputació: “Vaig estar temptat de tocar el dos”, ironitza.

Jaramillo gestiona Transparència i Govern Obert, i se’n fa creus en veure que “tot funciona amb papers, encara”. “Com podem ser transparents, així?”, es pregunta, obsedit no sols a penjar tota la informació al portal web de la institució, sinó també a “fer-la digerible”. N’és un ferm partidari de l’extinció, però com a diputat observa que “el lema de la Diputació, ‘colze a colze amb els ajuntaments’, en aquest cas sí que es compleix”. Encara que està satisfet amb la feina realitzada, avisa que no haurà culminat del tot “si no aconseguim evitar que torne a ser un caramel tan llaminer com era abans per al PP”, és a dir, que la meta ha de ser buidarla de contingut tant com siga possible, o si més no, eliminar els mecanismes que van permetre’n “l’ús abusiu” per part dels populars. “Igual com els ajuntaments van

delegar competències en la Diputació, hem de ser capaços que les recuperem al més prompte possible”, rebla.

Per donar exemple, els plans de formació que convoca l’àrea de Transparència són de caire comarcal. “Hem de bastir estructures intermèdies entre la Generalitat i els ajuntaments per tal que la desaparició de les diputacions no supose cap problema, quan arribe el moment”, diu Jaramillo, que es felicita per la bona relació existent entre l’equip de govern i adverteix que potser ha arribat l’hora de l’“enfrentament” amb el PP, atès que aquest partit “es nega a acceptar qüestions molt elementals”. “Tenen massa draps bruts, i la justícia els espera a la cantonada”, subratlla.

Cada setmana, els portaveus dels quatre grups que donen suport al Govern –el socialista Pablo Seguí; Xavi Rius, de Compromís; Berto Jaramillo i Rosa Pérez–dinen en un restaurant de Ciutat Vella per intercanviar opinions. Cada quinze dies s’hi sumen Rodríguez i Amigó, als quals fan arribar les seues sensacions.

En el sentit de les agulles del rellotge, Berto Jaramillo, diputat de València en Comú encarregat de Transparència; Rosa Pérez Garijo, diputada d'Esquerra Unida que gestiona les Polítiques Inclusives; José Enrique Aguar, portaveu de Ciutadans, i Carmen Contelles, portaveu del PP.

lions als municipis, atès que “hem posat per davant les persones i hem contradit, per tant, l'article 135 de la Constitució”.

Oposició a doble velocitat

“Som el caixer automàtic de la Generalitat”, critica la portaveu popular, Carmen Contelles, que s'ha estrenat a la Diputació en aquest mandat. Ex-alcaldessa de la Poble de Vallbona (Camp de Túria), on encara sobreviuen els carrers amb reminiscències franquistes, és filla política de Rus i destaca la feina feta en l'època anterior: “La gent dels pobles sentia el suport de la Diputació, cosa que ara no passa, perquè no hi creuen, i es nota”. Quan se li demana pel *cas Taula*, remet a la “presumpció d'innocència”. “Si es demostra res, qui l'ha feta, que la pague”, es limita a afirmar.

Contelles, en la mateixa línia que Isabel Bonig a les Corts valencianes, retreu que el nou Govern “venia a rescatar persones i s'ha rescatat a si mateix”, i cita els exemples de Vicent Flor com a director de la Institució Alfons el Magnànim i el nomenament –frustrat– de l'economista Alberto Hernández Campa, marit de la consellera socialista Carmen Montón, com a director general d'Egevasa, l'empresa semipública encarregada de la gestió hídrica. Hernández va dimitir després que Mónica Oltra, en una conferència de premsa posterior a la reunió del Consell, considerara poc “estètica” la seua designació.

“Nosaltres també som la nova Diputació”, va proclamar Contelles a Futur, però diu que és una expressió “buida”, que amaga decisions que no comparteix gens, com “el descens de les beques de *La Dipu te beca* i del programa de nutrició infantil”. Com Bonig, també ataca sense embuts la decisió d'evitar que els alumnes de les universitats privades puguin accedir a pràctiques a la Diputació. “Cal beneficiar la ciutadania sencera, no tan sols una part”, exposa.

Un posicionament que contrasta, i de quina manera, amb el de Ciutadans. “A la Diputació tots votem units el 80% de les vegades, i en el nostre cas, el 90%”, avança

José Enrique Aguar, portaveu d'aquesta formació en una institució que també volen fer desaparèixer. De fet, l'ex-socialista Aguar, regidor de Benetússer (Horta), veu més interès a aigular les diputacions en el seu cas que no en el dels partits del govern. “Volien enderrocar el castell, però quan hi han entrat, els ha agradat i no semblen tan decidits a fer-ho, i és que la Diputació és tan forta que engul tothom qui arriba”, deixa anar amb un somriure. Això sí, lloa les capacitats de Rodríguez, “un president magnífic, molt municipalista i que escolta l'oposició”, i d'Amigó, que, segons ell, “s'ha adaptat molt bé a la institució”. La relació entre el president i la vice-presidenta és “excel·lent”, però “no ho és tant a la part més baixa de la piràmide, on sí que es donen tibatons entre els membres del PSPV i de Compromís”.

Entre els retrets als dirigents de la corporació, Aguar en destaca un: “L'anul·lació de 300 places de brigadistes forestals, que Rus va assignar a gent molt concreta, a qui li interessava, però que calia haver contractat d'alguna altra manera, preferiblement mitjançant una oposició”. Aguar espera que s'agilita la transferència a la Generalitat de les escoles pròpies –de capatassos, de sords i d'enologia–, l'hospital provincial i tota la xarxa de museus, però té dubtes sobre la plaça de bous: “Si li la donen a Joan Ribó, de segur que la tanca i la converteix en una altra cosa, i jo sóc molt taurí”, afirma el portaveu de Ciutadans sense poder evitar de riure.

Rodríguez i el president de la Generalitat queden sovint. Molts veuen el primer com a successor futur del segon. Qui no vol ni sentir-ne a parlar és Alfred Boix, secretari d'organització del PSPV i home molt pròxim a Ximo Puig, que observa neguitejat la solidesa creixent del president de la Diputació. Rodríguez s'ha pres la direcció de la institució com la d'un “ajuntament molt gran”, i Boix sap prou bé l'impacte ascendent que ha tingut la gestió de Rodríguez a Ontinyent, l'ajuntament que realment governa. ●

Rosa Pérez, d'Esquerra Unida, va denunciar el *cas Imelsa* a la Fiscalia, que més tard va acabar convertit en el *cas Taula*. Allò va generar-li no poques amenaces, però avui, des del govern, se sent reconfortada. “Ens enriqueim mútuament. La relació amb tot l'equip és meravellosa, però done les gràcies d'haver pogut conèixer gent com Jaramillo o [el socialista Toni] Gaspar [diputat d'Hisenda]”, explica Pérez, asseguda en una terrassa de les immediacions de la Diputació.

Aquesta regidora de Catarroja (Horta) és la responsable d'Inclusió Social, Teatres i Memòria Històrica, i detecta “una gran carència de personal, fruit de les amortitzacions de llocs de treball que va fer el PP”. “Per no tenir, no tinc ni cap de servei”, es lamenta, conscient que les instruccions del ministre Montoro –a instàncies de la Unió Europea– indiquen que no es pot contractar més personal. “Al PP ja li anava bé, perquè volia privatitzar-ho tot, però ara ens trobem lligats de cap a peus”. Pérez Garijo remarca també el simbolisme de dedicar aquells 71 mi-